

29 MAY 1991



A STUDY OF PRONOUNCIATION CHANGE IN SPOKEN TAI SONG

SUREE PENGSOBATT

อภินันทนาการ

๑๓๐

นางสุรีย์เพ็งสมบัติ น.พ.๑๓๐

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF  
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF  
MASTER OF ARTS  
(LINGUISTICS)

IN  
FACULTY OF GRADUATE STUDIES  
MAHIDOL UNIVERSITY

1990

ชื่อวิทยานิพนธ์                      การศึกษาคำสรรพนามในภาษาไทยโขน  
ผู้วิจัย                                      สุรีย์ เฟื่องสมบัติ  
ปริญญา                                      ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)  
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สุรียา รัตนกุล, Ph.D.  
สุจิตลักษณ์ ตีผดุง, Ph.D.  
สมทรง บุรุษพัฒน์, Ph.D.

วันที่สำเร็จการศึกษา              27 มิถุนายน พ.ศ. 2533

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาคำสรรพนามในภาษาไทยโขน บ้านไผ่หูช้าง (หมู่ที่ 4 และ 5) และบ้านเกาะเล็ก (หมู่ที่ 7) ต.ไผ่หูช้าง อ.บางเลน จ.นครปฐม จุดประสงค์ของการศึกษานี้ ต้องการอธิบายรูปแบบของคำสรรพนามภาษาไทยโขน ตลอดจนแสดงให้เห็นลักษณะทางไวยากรณ์ของคำสรรพนาม และลักษณะทางสังคมซึ่งส่งอิทธิพลต่อการใช้สรรพนาม เนื้อหาของวิทยานิพนธ์แบ่งออกเป็น 6 บท คือ บทที่ 1 เป็นบทนำ ซึ่งกล่าวถึงรายละเอียดทั่วไป บทที่ 2 กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 เป็นการแบ่งลักษณะคำสรรพนามในภาษาไทยโขน บทที่ 4 อธิบายโครงสร้างทางภาษาของคำสรรพนาม บทที่ 5 กล่าวถึงองค์ประกอบทางสังคมที่ส่งอิทธิพลต่อการใช้สรรพนามในภาษาไทยโขน และบทที่ 6 เป็นการแปรความหมายและสรุป

รูปแบบของคำสรรพนามภาษาไทยโขน สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ คำบุรุษสรรพนาม และคำนามซึ่งถูกนำมาใช้คล้ายคำบุรุษสรรพนาม ซึ่งได้แก่ คำเรียกญาติ คำที่เป็นชื่อ คำบอกตำแหน่งและอาชีพ คำที่ใช้เรียกเพื่อน คำยิ้ม คำซึ่งนำมาใช้ในการอ้างถึงคู่สมรสของตนเองและของเพื่อน และคำเฉพาะซึ่งนำมาใช้ในการสนทนากับพระสำหรับคำเรียกญาติ สามารถนำมาใช้ในการเรียกญาติจริง ๆ และเรียกคนที่ไม่ได้เป็นญาติจากการศึกษาพบว่า การใช้สรรพนามในภาษาไทยโขนถูกกำหนดโดยปัจจัยต่าง ๆ ทางสังคม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งในหน้าที่การงาน ศาสนา ความสัมพันธ์ทาง

เครือญาติและการเป็นสมาชิกในครอบครัว ช่วงห่างระหว่างอายุ กลุ่มเชื้อชาติ และ  
ความเป็นเพื่อน นอกจากนี้การใช้สรรพนามยังอาจแปรเปลี่ยนไปตามปัจจัยทางสังคมอื่น ๆ  
คือ การสร้างความสัมพันธ์ให้แน่นแฟ้น การอยู่ต่อหน้าเด็ก ความเป็นทางการ ความ  
สนิทสนม ตลอดจนการแสดงอารมณ์หรือทัศนคติของผู้สนทนา





Pronouns in Tai Song are divided into 2 groups, i.e., proper pronouns, and pronominally used nouns which consist of kinship terms, personal names, titles, occupation terms, friendship terms, loan words, words used to refer to spouse and special vocabulary employed in conversations to and from monks. Kinship terms can be used in calling actual kins and non-kins. It is found that the use of pronouns in Tai Song are conditioned by social and cultural factors which consist of sex, age, occupation, title, religion, kinship and family relationship, genealogical distance, ethnic group and friendship. Furthermore, the difference of the pronominal usage may vary according to other social and cultural factors, e.g., solidarity, presence of child, formality, intimacy and emotional manifestation of interlocutors.